

ความผูกพันในครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงพลวัต

The Dynamic Interaction in Family Ties.

❖ ภัคเนตร พุทธิโกสิน ❖

ความผูกพันในครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงพลวัต

The Dynamic Interaction in Family Ties.

❖ ภัคเนตร พุทธิโกสิน¹ ❖

บทคัดย่อ

ชีวิตทุกชีวิตที่เติบโตขึ้นไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์ ต้นไม้ ย่อมต้องการการดูแลเอาใจใส่จากความรัก ความอบอุ่น และการปกป้องดูแล เพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่อนาคตที่สวยงามโดยมีฐานของสามเหลี่ยมเป็นความผูกพันระหว่างพ่อ แม่ ถ้าพ่อ กับแม่มีความสัมพันธ์รักใคร่ ประองตองแน่นแฟ้น ก็จะส่งผลถึง ส่วนยอดของสามเหลี่ยม คือลูก ให้มันคงเติบโตเป็นพลเมืองดี ของชาติสืบไป ปัจจัยหรือสิ่งที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ความผูกพัน ในครอบครัวเป็นไปด้วยดี ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความผูกพัน ความรัก ความอบอุ่น ในครอบครัวของข้าพเจ้า 2) เพื่อสะท้อนให้เห็นถึง ความรัก ความอบอุ่นของสถาบันครอบครัว 3) เพื่อแสดง ให้เห็นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว อันเกิดจาก ความรักความอบอุ่นที่มีให้กันในครอบครัวอันเกิดมาจากสายใย ที่มาจากสายเลือดเดียวกัน 4) เพื่อให้ผลงานที่สร้างสรรค์จาก การวิจัยนี้สามารถเป็นตัวอย่างของสถาบันครอบครัวในปัจจุบัน ให้ตระหนักถึงการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวที่ขาด พ่อหรือแม่

“ความผูกพันในครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงพลวัต” ใช้เทคนิคการ จุด ซึ่งเป็นทัศนธาตุเริ่มต้นเล็กๆ มารวมกัน เพื่อ สะท้อนให้เห็นถึงความรัก ความอบอุ่นของสถาบันครอบครัวและ การมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว อันเกิดจากความรัก ความอบอุ่นที่มีให้กันในครอบครัวอันเกิดมาจากสายใยที่มาจาก สายเลือดเดียวกัน โดยผลงานที่สร้างสรรค์จากการวิจัยนี้สามารถ เป็นตัวอย่างของสถาบันครอบครัวในปัจจุบัน ให้ตระหนักถึงการ มีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวที่ขาดพ่อหรือแม่

ผลของการวิจัยฉบับนี้แสดงให้เห็นถึง ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นอันเกิดจากบุคคลในครอบครัวอันเป็นที่รัก และ แสดงให้เห็นถึงผลที่เกิดจากความรัก ความผูกพันของบุคคล ในครอบครัวนั่นคือ การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลในครอบครัว เชิงพลวัต โดยหวังว่าจะส่งผลต่อผู้ชมผลงานให้ตระหนักถึง ความใกล้ชิดของสถาบันครอบครัว จากการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ของบุคคลในครอบครัวของข้าพเจ้าบนผลงานสร้างสรรค์ และ วิจัยฉบับนี้

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

Every growing life, whether it is a human being or an animal, or even a plant, needs to be looked after with affection, care and protection to beautifully blossom. With the fundamental of a life pyramid as a relationship between parents, the strong and affectionate relationship will positively affect a child's life, which is the top of the pyramid. The stable foundation can lead to a flourishing life of a child and close connections in family ties. The objectives of this painting creation are as follows. 1. To express the close connection, love, warmheartedness of my own family through paintings 2. To reflect the affection and cordiality of the family institution 3. To demonstrate the interactions amongst family members on the basis of affection and cordiality from the family ties 4. To create an impact with this research on the family institution nowadays in order to appreciate the interactions in a single-parent family.

Pointillism technique is used in “The Dynamic Interaction in Family Ties”. All the dots which are a basic visual element form a shape of each family member as the reflection of the conjugation of the family’s bonds to become affectionate, warmhearted, and interactive in a family, which are initiated by the family ties. The research outcome can be the role model for the interactions among the members of single-parent family.

The result of this creative research demonstrates the harmonious combination of dots, shapes of family members’ figure, color usage and spaces, which expresses the feeling of love, connection, and warmheartedness. The aim of this research is to create an impact on the audiences to realize the importance of intimate interactions amongst family members, which can result in the family stabilization, through all the paintings and this paper based on the interactions in my own family.

บทนำ

ชีวิตทุกชีวิตที่เติบโตขึ้นไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์ ต้นไม้ ย่อมต้องการการดูแลเอาใจใส่จากความรัก ความอบอุ่น และการปกป้องดูแล เพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่อนาคตที่สวยงาม

การแสดงความรู้สึกถึงความผูกพันระหว่างแม่กับลูก รู้สึกได้จากสายตาขณะที่ยิ้มมองลูก น้ำเสียง และคำพูดที่ใช้กับลูก การลูบไล้สัมผัสส่วนต่างๆ ของร่างกายลูกรวมทั้งการทู่เมเวลา กำลังกายกำลังใจให้ลูกซึ่งถึงแม้ว่าพ่อแม่บางคนจะไม่แสดงออกอย่างชัดเจนต่อสายตาผู้อื่น แต่สำหรับลูกแล้วจะสัมผัสได้ถึงสายใยสัมพันธ์ที่เขาได้รับ อันจะส่งผลถึงการสนองตอบด้วยการแสดงอาการคลอเคลีย อยากรู้อยากเห็น อ้อมอกบอด ป้อนอาหารให้ในตอนที่ยังช่วยตัวเองไม่ค่อยได้ รวมทั้งการขอคำปรึกษา แนะนำเมื่อมีปัญหาทางใจเมื่อเข้าสู่วัยเรียนและวัยรุ่น การแสดงออกของแม่ในระยะเริ่มต้นชีวิตของลูกส่งผลถึงการอยู่รอดทางกายของลูก เนื่องจากลูกมนุษย์พึ่งพาตัวเองในเรื่องอาหารไม่ได้เลยต้องนอนแบเบาะคอยให้ แม่อุ้มประคับประคองขึ้นมา ป้อนอาหารให้จนถึงปากเป็นเวลาหลายเดือนจึงจะสามารถหยิบจับอาหารใส่ปากได้เอง ส่วนด้านการอยู่รอดทางจิตใจ อารมณ์นั้น ลูกมนุษย์ต้องการการการอุ้มประคับประคองจากผู้ใกล้ชิดด้วยการปลอบโยนให้กำลังใจให้มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ เช่น การอยู่คนเดียวเมื่อแม่ต้องไปทำธุระไปจนถึงเรื่องยากขึ้นตามลำดับ เช่น เดินไปโรงเรียนเอง เลือกเรียนมหาวิทยาลัย หรือสายวิชาชีพด้วยตนเอง เป็นต้น ดังนั้น ความผูกพันในอีกมิติหนึ่งจึงเป็นปฏิกริยาสะท้อนระหว่างการแสดงออกของลูก ตอบสนองต่อการที่พ่อแม่แสดงความห่วงหาอาทร รักใคร่ หวังดี ต่อลูกด้วย เป็นเสมือนสามเหลี่ยมที่เป็นพลวัต (มีความเคลื่อนไหว สะท้อนกลับไปมาตลอดเวลา) ระหว่างพ่อกับแม่ แม่กับพ่อ พ่อกับลูก ลูกกับพ่อ แม่กับลูก และลูกกับแม่ โดยมีฐานของสามเหลี่ยมเป็นความผูกพันระหว่างพ่อ แม่ ถ้าพ่อกับแม่มีความสัมพันธ์รักใคร่ ประองตองแน่นแฟ้น ก็จะส่งผลถึงส่วนยอดของสามเหลี่ยม คือลูก ให้มันคงเติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติสืบไป ปัจจัยหรือสิ่งที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ความผูกพันในครอบครัวเป็นไปด้วยดี ดังเช่น ครอบครัวของข้าพเจ้าที่ประกอบด้วย ยาย แม่และน้ำ ที่เลี้ยงดูข้าพเจ้าตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงวันนี้ ข้าพเจ้าจึงต้องการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้ศิลปะของข้าพเจ้าแสดงถึงสถาบันครอบครัว และสะท้อนความผูกพันอันแสนอบอุ่นของบุคคลภายในครอบครัวของข้าพเจ้าเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความรัก ความอบอุ่นของสถาบันครอบครัวและการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว อันเกิดจากความรักความอบอุ่นที่มีให้กันในครอบครัวอันเกิดมาจากสายใยที่มาจากสายเลือดเดียวกัน โดยผลงานที่สร้างสรรค์จากการวิจัยนี้สามารถเป็นตัวอย่างของสถาบันครอบครัวในปัจจุบันให้ตระหนักถึงการมีปฏิสัมพันธ์ของครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์

กรอบแนวความคิด

ความผูกพันระหว่าง พ่อ แม่ ลูก ในแต่ละครอบครัวต้องเริ่มตั้งแต่ภายในตัวของบุคคลแต่ละคน คือ พ่อ แม่ ที่มีความพร้อมและมีทัศนคติที่ดีต่อการมีลูก และมีประสบการณ์หรือภูมิหลังมาจากครอบครัวที่มีความรักใคร่ผูกพันกันดี บุคคลในครอบครัวช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจ ตลอดจนหน่วยงานและสังคมให้ความสำคัญและความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่ ให้มีการแสดงออกด้วยความรักใคร่ ต่อลูกอย่างเหมาะสมทั้งหมดนี้จะร่วมกันเป็นพลังเสริมส่งให้ลูกซึ่งจะโตขึ้นเป็นพ่อและแม่ที่ดีในวันข้างหน้า

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ความผูกพันในครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงพลวัต ผสมผสานกับจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึก เพื่อให้การสร้างสรรค์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงมีวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อผลงานสร้างสรรค์
3. การขั้นตอนการสร้างสรรค์และพัฒนารูปแบบ
4. การดำเนินการสร้างสรรค์
5. การวิเคราะห์ผลงานและการดำเนินการแก้ไข
6. การปรับปรุงแก้ไขผลงานสร้างสรรค์
7. การสรุปอภิปรายและประเมินผลงาน

วิเคราะห์รูปแบบ

ข้อมูลจากภาพถ่ายของการทำกิจกรรมของคนในครอบครัวที่มีการปฏิสัมพันธ์เชิงพลวัต โดยสังเกตจากกิจกรรมที่ทำเป็นประจำของทุกๆ คน เพื่อกำหนดลีลาในการสร้างสรรค์ เพราะการสร้างสรรค์นั้นอาศัยข้อมูลจินตนาการและอารมณ์

ความรู้สึกประกอบกันโดยใช้เทคนิคการจุด กำหนดจำนวนชิ้น จากช่วงเวลาของกิจกรรม

ช่วงเช้า ผลงานจำนวน 3 ชิ้น

ช่วงกลางวัน ผลงานจำนวน 3 ชิ้น

ช่วงเย็น ผลงานจำนวน 3 ชิ้น

ตัวอย่างชิ้นงาน

ผลงานชุดที่ 1 ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน ช่วยกัน ขนาด 50x60 cm.

ภาพความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับยายที่ช่วยกันซักผ้า ความผูกพันที่เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดจนโต แม่และยายคือผู้ดูแลเอาใจใส่ทุกคน เสมือนกับการซักผ้า การซัก การจัดคราบสกปรก ก็เหมือนกับการอบรมสั่งสอนสิ่งที่ดีสิ่งที่ไม่ดีว่าไม่ควรทำและช่วยแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาดไป ดังเช่นการจัดคราบสกปรกคราบของความไม่ดีหรือสิ่งชั่วร้ายออกไปจากคนในครอบครัว นั่นเอง

ผลงานชุดที่ 2 ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน ร่วมวง ขนาด 50x60 cm.

ภาพความสัมพันธ์ของการรับประทานอาหารร่วมกัน ทั้งครอบครัว แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทุกคนที่ใส่ใจกัน ด้วยการตักอาหารให้กันและกัน อันแสดงให้เห็นถึงความรักรัก ความห่วงใย ความเสียสละที่เห็นได้บนโต๊ะอาหาร

ผลงานชุดที่ 3 ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน เฝ้ามอง ขนาด 50x60 cm.

ภาพความสัมพันธ์ระหว่างยายกับน้ำที่กำลังนั่งดูทีวี เหมือนกับการเฝ้ามองเฝ้าดูการดำเนินชีวิตและความเป็นไปของคนในบ้าน รอบๆ ตัวยายและน้ำล้อมไปด้วยผ้าห่ม ที่มาจากความรักของคนในครอบครัวที่กำลังเฝ้ามองความสุขของยายกับน้ำในการดูทีวีเช่นกัน

สรุปการวิจัย

ผลของการวิจัย “ความผูกพันในครอบครัวที่มีปฏิสัมพันธ์เชิงพลวัต” ใช้เทคนิคการ จุด ซึ่งเป็นทัศนธาตุเริ่มต้นเล็กๆ มารวมกัน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความรัก ความอบอุ่นของสถาบันครอบครัวและการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว อันเกิดจากรักความอบอุ่นที่มีให้กันในครอบครัวอันเกิดมาจากสายใยที่มาจากสายเลือดเดียวกัน โดยผลงานที่สร้างสรรค์จากการวิจัยนี้สามารถเป็นตัวอย่างของสถาบันครอบครัวในปัจจุบัน

ผลงานชุดที่ 1 ผลงานชิ้นที่ 1 ช่วยกัน

ผลงานชุดที่ 2 ผลงานชิ้นที่ 1 ร่วมวง

ผลงานชุดที่ 3 ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน เฝ้ามอง

ให้ตระหนักถึงการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวที่ขาด พ่อหรือแม่ แสดงให้เห็นถึง ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่น อันเกิดจากบุคคลในครอบครัวอันเป็นที่รัก และแสดงให้เห็นถึง ผลที่เกิดจากความรัก ความผูกพันของบุคคลในครอบครัวนั้นคือ การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลในครอบครัวเชิงพลวัต โดยหวังว่าจะส่งผลต่อผู้ชมผลงานให้ตระหนักถึงความใกล้ชิดของ สถาบันครอบครัว จากการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของบุคคล ในครอบครัวของข้าพเจ้าบนผลงานสร้างสรรค์ และวิจัยฉบับนี้ อาจจะมีประโยชน์ไม่มากนักสำหรับผู้สนใจและทำการวิจัย เรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พูนสุข ช่วย. (2548). ครอบครัวและคุณภาพเด็ก = Family with child quality of life. กรุงเทพฯ : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สิริรัตน์ แอดสกุล. (2553). ความรักในครอบครัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิมิตตรา แว และ วิยะดา รัตนสุวรรณ. (2548). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการให้การคำปรึกษาครอบครัวสำหรับพยาบาล. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- ณัฐชลิยา สุทธิประสิทธิ์. “ชีวิตแห่งความผูกพัน” ศิลปนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตรกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ชลูด นิมเสมอ. (2542), องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.